

Duyuru Tarihi : 10.06.2008
Duyuru No : DUYURU/2008-068
Yayınlandığı Yer : MİLLİYET GAZETESİ / 10 HAZİRAN 2008

Erdoğan SAĞLAM
Yeminli Mali Müşavir

Otomotiv kampanyasına ÖTV darbesi

Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında 5766 sayılı Kanunla otomobil satışlarında alınan Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) için asgari vergi getirildi.

Yapılan düzenlemeye göre, otomobil satışlarında ödenmesi gereken ÖTV, bayinin alış bedeli üzerinden aracın tabi olduğu orana göre hesaplanan vergiden az olamayacak. Satıcının yaptığı yüzde 10'a kadar olan indirimler dikkate alınacak.

Otomobil satışlarında ithalatçı veya imalatçı aşamasında değil, bayi satış aşamasında, bayinin satış bedeli üzerinden ÖTV tahsil ediliyor. Vergi otomobilin motor gücüne göre değişiyor. Geçerli oranlar şöyle:

Motor silindir 1600 cm3'ü geçmeyenler yüzde 37
Motor silindir 1600 cm3'ü geçen fakat 2000 cm3'ü geçmeyenler yüzde 60
Motor silindir 2000 cm3'ü geçenler yüzde 84
Yaygın olarak yüzde 37 oranında ÖTV tahsil ediliyor.

Yapılan düzenleme

Maliye, bayilerin satış fiyatlarında çeşitli gerekçelerle yaptıkları indirimlerin ÖTV matrahını aşındırdığını, satış bedelinin bir kısmının yedek parça veya hizmet bedeli olarak ayrıca fatura edilmesinin vergi kaybı yarattığını düşünüyordu. Bu nedenle satışlarda ÖTV için asgari bir sınır koydu. 1 Temmuz'da yürürlüğe girecek değişiklikle, satış bedeli üzerinden hesaplanacak ÖTV'nin, bayinin alış bedeli üzerinden malın tabi olduğu orana göre hesaplanan vergi tutarından az olamayacağı öngörüldü.

Asgari verginin işleyişini örnekle açıklamaya çalışalım. Otomobil imalatçısı bir firmanın bayiye satış fiyatı 50 bin YTL olsun. Bu otomobil bayi tarafından, tamamı imalatçı firma tarafından karşılanmak üzere yüzde 10 ve yüzde 15 oranında indirim yapılmak suretiyle satılsın. Ödenmesi gereken ÖTV tablodaki gibi. (ÖTV oranının yüzde 37 olduğu varsayıldı, ÖTV ve KDV dışındaki masraflar ihmal edildi).

Maliye vergi matrahının aşındırılmasını önlemeye çalışmakta haklıdır. Ancak bunu yaparken ticari hayata müdahale etmemeli, piyasayı bozmamalıdır. Yapılan düzenlemenin bu açıdan hatalı olduğunu ve amacını aştığını düşünüyorum.

Anayasaya aykırı

Asgari vergi olarak alış bedelinin baz alınması yaklaşımına bir itirazımız olamaz. Ancak bundan satıcının yaptığı tüm indirimlerin, oranı ne olursa olsun düşülmesi gerekir. Kanunda bunun yüzde 10 ile sınırlandırılmış olmasının hiçbir ekonomik gerekçesi yoktur. Piyasa koşulları yüzde 10'u aşan indirimi gerektirebilir.

Yapılan düzenleme vergi oranının kişiler arasında farklılaşmasına ve ödenen bedel üzerinden hesaplandığında kanuni oranın üzerine çıkmasına yol açabilir. Örnekteki ikinci alternatifte vergi oranı yüzde 39 çıkmıştır. Bu durum Anayasaya aykırılık oluşturmaktadır.

Satış kampanyaları olumsuz yönde etkilenecektir. Kampanyalarda bir anlamda indirim oranı yüzde 10 ile sınırlanmıştır. Bu gelişmeden sonra yüzde 10'u aşan indirim maliyeti yükseltecektir.

Bunun da otomobil alış maliyetini yükselteceği açıktır. Düzenlemenin getireceği yükü imalatçılar veya ithalatçılar karşılayabilir. Bu amaçla vergi artışına isabet eden miktarda fazla indirim yapabilirler. Ancak bunun garantisi yoktur.

Bayilerce karşılanan, yani imalatçı veya ithalatçılarca yapılmayan indirimler ÖTV hesaplanırken alış bedelinden düşülmeyecek. Bu durumda alış bedeli üzerinden hesaplanan tutar asgari vergi olarak dikkate alınacak. Yani bayinin kendisinin karşıladığı indirimlerde yüksek ÖTV ödenecek.

Otomobille sınırlı değil

Asgari vergi sadece otomobiller için getirilmedi. ÖTV Kanunu'na ekli (II) sayılı listedeki tüm mallar için yeni düzenleme geçerli. Bu tabloda otobüs, minibüs, kamyon, kamyonet, hava taşıtları, motosikletler, gemiler de yer alıyor.

	Yüzde 10 indirimli satış	Yüzde 15 indirimli satış
a- Satış bedeli	50.000	50.000
b- İndirim	5.000	8.000
c- Net bedel (a-b)	45.000	42.000
d- Asgari ÖTV (45.000 YTL x yüzde 37)	16.650	16.650
e- Hesaplanan ÖTV (c x yüzde 37)	16.650	15.540
f- Ödenmesi gereken ÖTV	16.650	16.650
g- KDV matrahı (c + f)	61.650	58.650
h- Hesaplanan KDV (g x yüzde 18)	11.097	10.557
i- Toplam bedel (c + f + h)	72.747	69.207
k- ÖTV'nin mal bedeline oranı (f/c)	Yüzde 37	Yüzde 39